

'Heer, wijk niet van mijn zijde'

Koning Boudewijn gaf een sterk moreel en humanitair koningschap door

- ▶ Koning Boudewijn maakte er geen geheim van dat hij gelovig was
- ▶ Zijn geloof gaf zijn koningschap een andere wending
- ▶ Toch waren er enkele moeilijk te verklaren wanklanken

Ilse VAN HALST

Ongetwijfeld weet u nog waar u was, op 31 juli 1993, toen u het nieuws vernam van het voortijdige overlijden van koning Boudewijn. Of misschien was u een van de tienduizenden Belgen die ingetogen aanschoven in lange rijen op het Paleizenplein in Brussel, een paraplu als bescherming tegen de loden zon, om een laatste groet te brengen aan de geliefde vorst. „Wij hebben een koning verloren, maar God heeft ons in ruil een voorspreker en een beschermer geschonken”, verwoordde kardinaal Godfried Danneels het in zijn homilie tijdens de uitvaartplechtigheid op 7 augustus in de Sint-Michielskathedraal.

Die God is volgens kardinaal Danneels 'het mysterie' van koning Boudewijn. Tijdens de uitvaartplechtigheid zei hij: „Onder het lover van zijn publieke en politieke activiteiten stroomde een kalme en verborgen bron: zijn leven-in-God. Het gebed, de dagelijkse eucharistie, het lezen van de Schrift, zijn liefde voor de maagd Maria, de boetvaardigheid – het zijn de verborgen bronnen die de stroom van zijn bestaan voedden.”

Boudewijn zelf maakte er geen geheim van dat hij diepgelovig was. „Als ik om me heen kijk, ontdek ik telkens opnieuw de

Koning Boudewijn herkende in het aangezicht van elke mens het gelaat van Christus. © Reporters

Liefde van God voor mij en voor de mensheid. Ik zie dat telkens wanneer mensen trachten vanuit het evangelie te leven, de dingen beginnen te veranderen: de agressiviteit, de angst en de droefheid maken plaats voor vrede en voor vreugde.” (uit Kardinaal Suenens, *Koning Boudewijn. Het getuigenis van een Leven*, FIAT, Ertvelde, 1995).

Kardinaal Danneels:
„Er zijn koningen die meer zijn dan koning. Zij zijn herders voor hun volk”

Ook al was Boudewijns geloof een persoonlijke aangelegenheid, toch bepaalde het de manier waarop hij zijn koningschap invulde. In een van de brieven,

die kardinaal Suenens in zijn boek citeert, bidt Boudewijn: „Leer mij, Heer, te zijn wat Gij wilt voor wie ik zal ontmoeten: een getuige van uw Liefde voor de mensen. Maar, Heer, wat wil dat zeggen in de concrete positie waarin ik mij bevind? Hoe moet ik het aan boord leggen? Heilige Geest, ik vraag het U: wijk geen duimbreed van mijn zijde. Wees mijn kracht, mijn wijsheid, mijn voorzichtigheid, mijn humor, mijn moed, mijn verstand.”

Historicus Mark Van den Wijngaert, emeritus professor aan de KU Brussel, licht toe hoe de koning op dat vlak evolueerde: „Van een veeleer klassiek katholicisme groeide hij in de jaren 1970 onder invloed van kardinaal Suenens naar de Charismatische Vernieuwing toe. Vanaf dan kwam zijn overtuiging meer uitdrukkelijk op de voorgrond in zijn

koningschap, hoewel deze hem voordien ook al richting gaf.” Van den Wijngaert verwijst naar de wet-Collard van 1955, die het katholieke onderwijs benadeelde. Boudewijn vond dat hij die niet mocht ondertekenen. Gaston Eyskens wist hem er toen van te overtuigen dat een koning geen veterecht heeft. De historicus vervolgt: „In de loop van de jaren 1970 vroeg Boudewijn aan de regering om zijn klassiek koningschap op een meer morele en humanitaire manier te mogen uitoefenen. Nadien bekommerde hij zich vooral om wie naast het sociale vangnet terechtkwam.”

Kardinaal Danneels typeerde de koning daarom in de uitvaartplechtigheid treffend als koningherder naar het voorbeeld van David uit het Oude Testament: „Er zijn koningen die meer zijn dan koning. Zij zijn herders voor

hun volk.” En verwijzend naar Boudewijns weigering in 1990 om de abortuswet te ondertekenen: „Deze koning-herder was bovenal een model voor zijn volk. Hij gaf het voorbeeld van een fijn geweten, uiterst delicaat, gevoelig voor de geringste morele en spirituele impulsen. Het geweten was voor hem iets absoluuts: het was de stem van het diepste in de mens en de stem van God.”

Van den Wijngaert beschouwt de weigering veeleer als een dieptepunt. „Verblind door de grens tussen goed en kwaad, ging hij tegen de grondwet in, daarbij het gevaar lopend een koningskwesie uit te lokken.” Nochtans kreeg Boudewijn de kans om in zijn kerstboodschap van 1989 zijn persoonlijke standpunt te vertolken zodat de wereld wist dat hij tegen abortus was. „De regering hoopte dat hij enkele maanden later als staatshoofd alsnog de abortuswet, gestemd door een meerderheid in het parlement, zou bekrachtigen, zoals zijn functie vereiste. Tevergeefs. De vorst handelde hier als katholiek, niet als staatshoofd.”

De moord op de verdreven premier Lumumba is voor Van den Wijngaert een andere wanklank. „Boudewijn wist dat de Congolese premier gevangen en vermoord zou worden, maar verwtigde niemand. Dat was schuldig verzuim. Waarom handelde hij zo, terwijl hij zo katholiek was?”

Toch blijft de balans van Boudewijns koningschap in de ogen van Mark Van den Wijngaert positief. Hij ziet het de geschiedenis veeleer ingaan als voorbeeldig dan als katholiek, weliswaar met enkele kleine dissonanties. En zijn erfenis? „Boudewijn gaf een koningschap door dat politiek is uitgehold, maar moreel en humanitair sterk staat. Een aspect dat Albert II in ere houdt”, besluit Van den Wijngaert.

Advertentie

reddot design award

Wij verhogen uw comfort!

Trapliften

VRIJBLIJVENDE OFFERTE / BEZOEK
Bel gratis : 0800 20 950
www.comfortlift.be

SERVICE
24u/24u - 7d/7d

NV Coopman Liften
 Heirweg 123 | B-8520 Kuurne
info@comfortlift.be | www.comfortlift.be

Bidden voor slachtoffer en beul

ACAT België-Vlaanderen ijvert voor afschaffing foltering en doodstraf

Nicole LEHOUCQ

„Bidden voor slachtoffers van foltering en hun namen noemen, schept een besef van solidariteit en verbondenheid”, zegt Jacqueline Van den Broucke. Al sinds 1995, toen Luc De Prest, monnik van de Sint-Andriesabdij in Loppem, de Vlaamse afdeling van de in 1974 in Frankrijk opgerichte oecumenische mensenrechtenorganisatie ACAT lanceerde, is zij actief.

Action des Chrétiens pour l'Abolition de Torture et Peine de Mort ijvert voor de afschaffing van vervolging, foltering en doodstraf vanuit evangelische beweging. Zo organiseert ACAT België-Vlaanderen omstreeks 26 juni, de Internationale Dag van de Verenigde Naties voor Steun aan Slachtoffers van Marteling, al sinds 2005 een

nachtelijke gebedswake. Dan roept ACAT christenen van alle gezindten op minstens een kwartier lang te bidden voor die slachtoffers en aldus een internationale gebedsketen te vormen.

Vervolging

„We bidden ook voor wie foltert”, benadrukt Van den Broucke. „Omdat beulen vaak slachtoffer zijn van een systeem en opdat ze tot inzicht zouden komen. Het gebed voedt ook onze inzet, het is een belangrijke pijler van ACAT. Daarin schuilt het belangrijkste verschil met Amnesty International, al gaat hun werking ruimer dan de onze. Soms rijst de vraag of het nodig was om een specifiek christelijke mensenrechtenorganisatie op te richten. ACAT heeft net als doel om christenen en Kerken gevoelig te

maken voor de problematiek van foltering en doodstraf. We werken ook samen. Zo deed Amnesty International een beroep op ACAT toen ze een vraag naar bijbels binnenkreeg.”

ACAT organiseert briefschrijfacties en informeert haar leden via nieuwsbrieven. Sonja Dhelft rolde als vanzelf in dat vrijwillige engagement. „Mensen staan er vaak niet bij stil dat je in sommige landen voor zo'n inzet vervolgd kunt worden”, zegt ze. „Al zijn we een kleine afdeling van het overkoepelende FIACAT en wordt opvolging vinden moeilijk, ik blijf gedreven.”

Op 28 september organiseert ACAT een Dag voor de Mensenrechten en tegen de Doodstraf. Meer info via www.acat-belgie-vlaanderen.org of 050 40 61 32.